

Az egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség 2017.

Az egészségügyi szolgáltatások finanszírozásához szükséges források kiegészítése érdekében egészségügyi hozzájárulást kell fizetni. Az egészségügyi hozzájárulás százalékosan meghatározott adó jellegű kötelezettség, amelyet az erről szóló törvényben¹ meghatározott jövedelmek után kell megfizetni.

Százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség terheli az adózás rendjéről szóló törvény² (a továbbiakban: Art.) szerinti munkáltatót, kifizetőt (a továbbiakban: kifizetőt) az általa, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló törvény³ (a továbbiakban: Tbj) szerinti belföldi magánszemélynek juttatott, illetve a belföldi magánszemélyt – az Eho tv.-ben – meghatározott jövedelmek után.

Az a külföldi illetőségű előadóművész, aki az adózására jogszerűen a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 1/B. §-a szerinti adózást választotta, a megszerzett jövedelme után százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás fizetésére kötelezett függetlenül attól, hogy a Tbj. szerint nem minősül belföldinek.

1. A kifizetőt terhelő százalékos egészségügyi hozzájárulás

1.1 A kifizetőt terhelő 22 százalékos mértékű kötelezettség

22 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás terheli a kifizetőt az adóévben juttatott (megszerzett), az Szja tv.-ben meghatározott:

- az összevont adóalapba tartozó jövedelemnél
 - az adó (adóelőleg) alap számításánál figyelembe vett jövedelem,
 - a külön adózó jövedelmek közül:
 - a béren kívüli juttatásnak nem minősülő egyes meghatározott juttatások [Szja tv. 70. §] adóalapként meghatározott összege (a jövedelem 1,18-szorosa),
 - a kamatkedvezményből származó jövedelem adóalapként meghatározott összege (a jövedelem 1,18-szorosa),⁴
- után.

¹ Az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1998. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Eho tv.)

² 2003. évi XCII. törvény.

³ 1997. évi LXXX. törvény.

⁴ Szja tv. 72. §.

Az előzőekben meghatározott jövedelmek után az egészségügyi hozzájárulást abban az esetben is meg kell fizetni, ha a juttatás nem pénzben történik.

Nem minősül kifizetőnek:

- az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár a tag kilépése, illetőleg a várakozási idő letelte után a tag részére teljesített adóköteles pénztári kifizetés,
- a számlavezető a nyugdíj-előtakarékossági számlákról szóló törvényben meghatározott számlatulajdonos részére, egyéb jövedelemnek minősülő összeg kifizetése,
- az önkéntes egészségpénztár és az önkéntes önszegélyező pénztár a jogosulatlanul igénybe vett pénztári szolgáltatás,
- az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár a magánszemély javára jóváírt támogatói adomány tekintetében,
- a biztosító az Szja tv. 28. § (2) bekezdése szerinti jövedelem esetében.

1.2. A kifizetőt terhelő 14 százalékos mértékű kötelezettség

A kifizető az Szja tv. 71. § szerint biztosított béren kívüli juttatások alapján megállapított jövedelem adóalapként (jövedelem 1,18-szorosa) meghatározott összege után - figyelemmel az Szja tv. 70. § (4) bekezdésére - 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást fizet.

2. A magánszemélyt terhelő egészségügyi hozzájárulás

2.1. 22 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás

Ha az 1. pontban felsorolt jövedelem nem kifizetőtől (például külföldről) származik, vagy ha a kifizető az adó (adóelőleg) alapját képező jövedelem után adót, adóelőleget nem köteles megállapítani, a magánszemélynek kell a 22 százalékos egészségügyi hozzájárulást megfizetnie.

A Tbj. szerinti foglalkoztató a magánszeméllyel tett egybehangzó nyilatkozata alapján átvállalhatja a 22 százalékos egészségügyi hozzájárulás megfizetését és bevallását, ha a magánszemély kifizetőnek nem minősülő külföldi személytől a foglalkoztatóval fennálló jogviszonyára tekintettel szerez jövedelmet. A fizetési és bevallási kötelezettség átvállalásának további feltétele a magánszemély nyilatkozata arról, hogy a kötelezettség teljesítéséhez szükséges adatokat a foglalkoztató rendelkezésére bocsátja. Az átvállalt kötelezettség teljesítéséért a foglalkoztató és a magánszemély egyetemlegesen felelnek.

A mezőgazdasági őstermelő jövedelme (ide nem értve az átalányban megállapított jövedelmet) az összevont adóalapba tartozó jövedelemként viseli a 22 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás terhet.

A biztosított mezőgazdasági őstermelő jövedelméből mentes a százalékos egészségügyi hozzájárulás alól a járulékalapként szolgáló rész. Ez azt jelenti, hogy az őstermelőt terhelő egészségügyi hozzájárulás alapját csökkenteni kell az őstermelő által fizetendő járulékok alapjával, vagyis a 22 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás alapjának a megállapításakor a jövedelem összegéből a járulékalapot képező jövedelem levonását követően mutatkozó különbözetet kell figyelembe venni.

Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak által a tag számláján jóváírt támogatói adományt 22 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás terheli. Tekintettel arra, hogy az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár a támogatói adomány kifizetése tekintetében nem minősül kifizetőnek, a százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást a magánszemély fizeti meg. A kötelezettséget az adóévet követően a személyi jövedelemadóról szóló bevallásban kell bevallani és a bevallás benyújtására nyitva álló határnápig kell megfizetni.

Az Szja tv. 28. § (2) bekezdése szerinti, a biztosító intézet teljesítéséből származó egyéb összevonás alá eső jövedelem után a jövedelmet szerző magánszemélyt terhelő egészségügyi hozzájárulás mértéke szintén 22 százalék.

Tekintettel arra, hogy az egészségügyi hozzájárulás költségként az előző két esetben nem számolható el, úgy a személyi jövedelemadó, mint az egészségügyi hozzájárulás alapja a jövedelem 82 százaléka.

Abban az esetben, ha a jövedelem megszerzésének időpontja a lejáratú szolgáltatással nem bíró, teljes életre (kizárólag halál esetére) szóló, visszavásárlási értékkel bíró életbiztosítás megkötésétől - de legkorábban 2013. január 1-jétől - számított 10 évet követő időpontra esik, akkor a 22 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás helyett a magánszemély az egészségügyi hozzájárulást 14 százalékos mértékkel fizeti meg. Ebben az esetben az adóalap meghatározásakor a 82 százalékos szabály nem alkalmazható.

2.2. A mezőgazdasági őstermelők általánostól eltérő mértékű egészségügyi hozzájárulás kötelezettsége

Az átalányadózó mezőgazdasági kistermelő által fizetendő százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás az átalányban megállapított jövedelmének 14 százaléka.

A tételes költségelszámolást választó, egyszerűsített bevallási nyilatkozatot benyújtó östermelő által fizetendő százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás a bevétel 5 százaléka a 14 százaléka.

2.3. A magánszemélyt terhelő 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás

A belföldi magánszemély az adóévben megszerzett

- vállalkozásból kivont jövedelem,⁵
- értékpapír-kölcsönzésből származó jövedelem,⁶
- osztalékból, vállalkozói osztalékalapból,⁷
- árfolyamnyereségből származó jövedelem,⁸
- termőföldnek nem minősülő ingatlan bérbeadásából⁹ származó egymillió forintot meghaladó jövedelem esetén a teljes összeg

után 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást fizet mindaddig, amíg a biztosítási jogviszonyában a Tbj. 19. § (3) bekezdése alapján megfizetett természetbeni és pénzbeli egészségbiztosítási járulék¹⁰, az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény¹¹ 9. § (1) bekezdése alapján megfizetett egészségbiztosítási járulék¹², a Tbj. 36-37. §-a és 39. § (2) bekezdése alapján megfizetett egészségügyi szolgáltatási járulék¹³ (a továbbiakban együtt: egészségbiztosítási járulék), valamint az előzőekben meghatározott jövedelmek után megfizetett százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás együttes összege a tárgyévben nem éri el a **négyszázötvenezer** forintot (a továbbiakban: hozzájárulás-fizetési felső határ).

A magánszemélynek lehetősége van arra, hogy a családi kedvezményből nem érvényesített összeget családi járulékkedvezményként érvényesítse. A családi járulékkedvezmény érvényesítése során a természetes személy nem fizeti meg a 4 százalék természetbeni egészségbiztosítási járulékot, ha a természetbeni egészségbiztosítási járulék nem nyújt teljes fedezetet a kedvezményre, akkor a pénzbeli egészségbiztosítási járulék terhére is érvényesíthető a kedvezmény. A kedvezmény érvényesítése során hangsúlyos, hogy az említett kötelezettségek megfizetése nem történik meg, ezért a családi járulékkedvezmény címen az egészségbiztosítási járulék terhére érvényesített összeg a 450 000 forintos felső határ megállapítása során nem minősül megfizetettnek.

⁵ Szja tv. 68. §.

⁶ Szja tv. 65/A §.

⁷ Szja tv. 66. § és 49/C. §.

⁸ Szja tv. 67. §.

⁹ Szja tv. 16. § (1) bekezdés.

¹⁰ A magánszemélyt terhelő pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3%, a természetbeni egészségbiztosítási járulék 4% mértékű.

¹¹ 2005. évi CXX. törvény.

¹² A magánszemélyt terhelő 1,6 százalék természetbeni egészségbiztosítási járulék.

¹³ Havi 7 110 forint összegben meghatározott kötelezettség.

A magánszemély legkésőbb a kifizetés időpontjáig nyilatkozik a kifizetőnek arról, hogy a több kifizetőtől és/vagy magánszemélytől származó ingatlan bérbeadásból keletkező jövedelme a naptári évben meghaladja az egymillió forintot.

Az előzőekben felsorolt jövedelmek után a magánszemélyt a naptári év folyamán mindaddig terheli a százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás-fizetési kötelezettség, amíg a kifizetőnek nem nyilatkozik, hogy az egészségbiztosítási járulékot vagy a százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást a hozzájárulás-fizetési felső határig megfizette.

A magánszemély nyilatkozhat arról, hogy a megfizetett egészségbiztosítási járulék összege várhatóan eléri a hozzájárulás-fizetési felső határt. Ha a hozzájárulás-fizetési felső határt az egészségbiztosítási járulék összege mégsem éri el, a magánszemély az őt terhelő százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást 6 százalékkal növelten, a tárgyévre vonatkozó személyi jövedelemadóról benyújtott adóbevallásában vallja be, és a bevallás benyújtására előírt határidőig fizeti meg. Ugyanígy kell eljárni, ha magánszemély az ingatlan bérbeadásból keletkező jövedelme vonatkozásában előírt nyilatkozatot nem teszi meg és a nyilatkozat hiányában a kifizető nem vont le a magánszemélyt terhelő egészségügyi hozzájárulást.

2.4 A külföldi illetőségű előadóművészt terhelő 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás

Az Szja tv. 1/B. §-a szerint adózó külföldi előadóművész a jövedelme után 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást fizet, amelynek felső határa adóévenként 450 ezer forint.

3. A százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség alól mentes jövedelmek

Mentes a százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás fizetése alól az olyan jövedelem vagy jövedelemnek nem minősülő összeg, amely

- a Tbj. szerint járulék alapját képezi,
- szociális hozzájárulási adó alapját képezi, vagy
- az Szja tv. alapján adómentes vagy nem kell a jövedelemszámítás során figyelembe venni.

2017. július 1-jétől mentes a százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás alól az a jövedelem, amelyet a közérdekű nyugdíjas szövetkezet öregségi nyugdíjban részesülő tagja a szövetkezet tevékenységében kifejtett személyes

közreműködésének ellenértékeként a közérdekű nyugdíjas szövetkezettől szerzett.

A kifizetőt és a bérbeadó természetes személyt nem terheli a 22 százalékos egészségügyi hozzájárulás-fizetési kötelezettség az összevont adóalap részeként adózó ingatlan bérbeadásból származó jövedelem után. A termőföld bérbeadásából származó jövedelem a Szja tv. 17. § (4) bekezdése alapján külön adózó jövedelem, azt nem terheli sem 22, sem 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás.

A Tbj. 13. §-ában említett közösségi rendelet hatálya alá tartozó másik tagállamban biztosított személy jövedelme után nem kell egészségügyi hozzájárulást fizetni. Az egészségügyi hozzájárulás-fizetési kötelezettség alóli mentességet a természetes személy az illetékes külföldi hatóság által kiállított, a másik tagállamban fennálló biztosítást tanúsító igazolással igazolja.

Nem kell megfizetni a százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást a következő jogcímenek keletkező jövedelmek után:

- táppénz, baleseti táppénz, csecsemőgondozási díj (korábban: terhességi-gyermekágyi segély), gyermeknevelési támogatás, gyermekgondozási díj,
- a magánnyugdíjpénztár és az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár által szolgáltatásként kifizetett összeg, a kedvezményezett részére a magánnyugdíjpénztár egyösszegű kifizetése,¹⁴ az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár megszűnése esetén a tag részére teljesített adóköteles pénztári kifizetés, valamint a volt pénztártagnak a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépése miatt visszafizetett magánnyugdíjpénztári tagdíj-kiegészítés,
- a kifizető által megállapított és folyósított társadalombiztosítási ellátás, valamint a szociális ellátásnak nem a kifizetőt terhelő összege,
- az egyes bányászati dolgozók társadalombiztosítási kedvezményeiről szóló kormányrendelet alapján nyújtott kereset kiegészítés,
- az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló törvény¹⁵ 51/C. §-ában meghatározott szolgáltatás,
- az iskolaszövetkezet nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló, hallgató tagjának – 25. életévének betöltéséig a tanulói, hallgatói jogviszonya szünetelésének időtartama alatt is - az iskolaszövetkezet tevékenységében kifejtett személyes közreműködéséért kapott ellenszolgáltatás,
- bármely EGT-államban működő, a tőkepiacról szóló törvény szerint elismert (szabályozott) piacnak minősülő tőzsdére bevezetett értékpapírnak az adott tagállam joga szerint osztaléknak (osztalékelőlegnek) minősülő hozama,

¹⁴ 1997. évi LXXXII. törvény 28. § (1) bekezdés a) pontja.

¹⁵ 1993. évi XCVI. törvény

- a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépés miatt a volt pénztártagnak kifizetett, a hozamgarantált tőke összege feletti összeg.

Annak ellenére, hogy e jövedelmek között a jogszabály az ápolási díjat nem említi, százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség az ápolási díj után azért nem keletkezik, mivel az nyugdíjjárulék alapot képező jövedelem.

4. Az egészségügyi hozzájárulás megállapítása, és megfizetése

A törvény az egészségügyi hozzájárulás beszedését az állami adóhatósághoz rendeli. Az adónak minősülő egészségügyi hozzájárulás bevallására és befizetésére az Szja tv. és az Art. előírásait kell alkalmazni¹⁶.

A kifizetőt, valamint a magánszemélyt terhelő százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást a kifizető havonta állapítja meg, vonja le, a jövedelem kifizetését (juttatását) követő hónap 12. napjáig fizeti meg.

Amennyiben a jövedelem nem kifizetőtől származik vagy az egészségügyi hozzájárulás levonására nincs lehetőség, az egészségügyi hozzájárulást a magánszemély előlegként, az adóelőleg, illetőleg az adó megfizetésével egyidejűleg állapítja meg és fizeti meg. Az adóelőleg megfizetésére nem kötelezett magánszemély a százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást a személyi jövedelemadó bevallásában vagy az állami adóhatóság által összeállított adóbevallási tervezet felhasználásával elkészített személyi jövedelemadó bevallásban a bevallásra előírt határidőig állapítja meg és a bevallás benyújtásának határidejéig fizeti meg.

Az adóév során az ingatlan bérbeadásából származó jövedelem utáni egészségügyi hozzájárulást a kifizető, illetve a magánszemély előlegként az adóelőlegalap-számításnál figyelembe vett jövedelem alapulvételével állapítja meg.

Az egészségügyi hozzájárulás bevallására, megfizetésére, nyilvántartására, ellenőrzésére, beszedésére, behajtására az Art. rendelkezéseit kell alkalmazni.

Lényeges kiemelni, hogy magánszemély esetén az egészségügyi hozzájárulás megállapításánál, illetőleg megfizetésénél az Art. kerekítési szabályai nem alkalmazhatók.

A kamatkedvezményből származó jövedelem után a százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást évente, az adóévet követő január 12-éig kell

¹⁶ Art. 1. számú melléklet.

megfizetni. Ha a kamatkedvezmény év közben szűnik meg, az egészségügyi hozzájárulást a megszűnés napját követő hónap 12-ig kell megfizetni.

Az egészségügyi hozzájárulás mértékének változása esetén a hozzájárulás fizetésére kötelezett a megváltozott hozzájárulás mértéket arra a hónapra, adóévre vonatkozóan bevallott jövedelmekre alkalmazza először, amely hónapban, adóévben a megváltozott egészségügyi hozzájárulás mértéke hatályba lép.¹⁷

A béren kívüli juttatás és a béren kívüli juttatásnak nem minősülő egyes meghatározott juttatások adóalapként meghatározott összege utáni egészségügyi hozzájárulást a személyi jövedelemadóval egyidejűleg kell megállapítani, bevallani és megfizetni.

Az éves rekreációs keretösszeget meghaladó juttatással összefüggésben felmerülő egészségügyi hozzájárulást is a keretösszeg átlépése hónapjának kötelezettségeként kell megállapítani és bevallani.

A béren kívüli juttatásnak minősülő pénzösszegnek az éves keretösszeget meghaladó része után egészségügyi hozzájárulás kötelezettség nem merül fel, mert az éves keretösszeget meghaladó rész után a felek közötti jogviszonyra vonatkozó szabályok alapján kell teljesíteni az adókötelezettségeket.

Ha a béren kívüli juttatások együttes értéke az éves rekreációs keretösszeget meghaladja a meghaladó rész(ek) után a 22 százalékos egészségügyi hozzájárulást a jogviszony megszűnésekor, a keretösszeg átlépésekor, a megszűnés, a keretösszeg átlépésének hónapja kötelezettségeként kell megállapítani azzal, hogy az éves rekreációs keretösszeget meghaladó rész után a már megfizetett 14 százalék egészségügyi hozzájárulást figyelembe kell venni.

Ha a nemleges bevallási nyilatkozat tételére jogosult mezőgazdasági őstermelő jövedelemadóját a munkáltató az adóbevallást helyettesítő elszámolásra vonatkozó rendelkezések szerint állapítja meg, a magánszemély a munkáltatónak tett, bevallást helyettesítő nyilatkozatában köteles nyilatkozni az e tevékenységből származó bevételéről is. A nyilatkozat alapján a munkáltató az egészségügyi hozzájárulást megállapítja, és az Art.-nak a jövedelemadó-hátralék levonására vonatkozó szabályai megfelelő alkalmazásával megfizeti. Amennyiben az egészségügyi hozzájárulás együttes levonására – a levonható összeg százalékos korlátozására tekintettel - nincs lehetőség, a levonást a kötelezettségek arányában kell teljesíteni.

¹⁷ Eho tv. 11/D. §. Hatályos: mód. tv. kihirdetésétől számított 30. nap (2017. július 19.)

Az egészségügyi hozzájárulást a NAV Egészségügyi hozzájárulás magánszemélyt, őstermelőt, egyéni vállalkozót, kifizetőt terhelő 10032000-06056212 kötelezettség beszedési számlára kell megfizetni.

5. Az egészségügyi hozzájárulás bevallása

A kifizető a százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást az Art. 31. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint a havi '08-as bevallásban elektronikus úton vallja be.

Ha a jövedelem nem kifizetőtől származik, a magánszemély a tárgyévre vonatkozóan elkészített személyi jövedelemadó bevallásában vagy az adóhatóság által összeállított adóbevallási tervezet felhasználásával elkészített személyi jövedelemadó bevallásban számol el az előlegként megfizetett egészségügyi hozzájárulással.

Az adóelőleg megfizetésére nem kötelezett magánszemély a százalékos egészségügyi hozzájárulást a személyi jövedelemadó bevallásában vagy az adóhatóság által összeállított adóbevallási tervezet felhasználásával elkészített személyi jövedelemadó bevallásban vallja be.

A béren kívüli és a béren kívülinek nem minősülő egyes meghatározott juttatások után fizetendő százalékos egészségügyi hozzájárulást a személyi jövedelemadóval együtt kell megállapítani.

A külföldi illetőségű előadóművész az őt terhelő egészségügyi hozzájárulást a személyi jövedelemadóval egyidejűleg az '53INT jelű nyomtatványon vallja be és fizeti meg.

Ha a magánszemély az egészségügyi hozzájárulást a fizetési kötelezettségét meghaladóan fizette meg, vagy a fizetendő egészségügyi hozzájárulásnál a kifizető többet vont le, a túlfizetést a magánszemély az adóévre benyújtott bevallásában visszaigényelheti. Ha az adóévben fizetendő egészségügyi hozzájárulás meghaladja a kifizető által levont összeget, a különbözetet a magánszemély az adóévre vonatkozó bevallásában vallja be, és a bevallás benyújtására előírt határidő lejártáig fizeti meg.

Amennyiben a magánszemély egészségügyi hozzájárulás fizetésére kötelezett, vagy visszaigénylési jogosultságát gyakorolja, az adóévről köteles bevallást benyújtani, akkor is, ha az az Szja tv. előírásaiból nem következne. Nem kell az egészségügyi hozzájárulást bevallani, ha a kifizető az egészségügyi hozzájárulást levonta és a magánszemély az Szja tv. vagy az Art. alapján nem köteles bevallás benyújtására.